

Businesscase e-depot

Juli 2017

Opgesteld door Regionaal Archief Alkmaar ten behoeve van project E-depot'18	
Datum	21 juli 2017
Versie	0.7
Auteurs	Brigit Hoomans Anje van der Lek

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
1. Inleiding	6
1.1 Noodzaak en urgentie van een e-depot	6
2. Businesscase e-depot	8
2.1 Afbakening	8
3. Scenario's	10
2.1 Huidige situatie	10
2.2 Scenario 1: ieder voor zich	12
2.3 Scenario 2: gezamenlijk e-depot	14
4. Financiële onderbouwing	16
4.1 Kostenindicatie scenario 1	18
4.1.1 Implementatie- en beheerkosten e-depot	18
4.1.2 Personele kosten	18
4.2 Kostenindicatie scenario 2	20
4.2.1 Implementatie- en beheerkosten	20
4.2.2 Personele kosten RAA	21
4.2.3 Indicatie opslagkosten	22
5. Conclusies	23
6. Vervolgstappen	23

Managementsamenvatting

Het Regionaal Archief (RAA) heeft in 2016 de opdracht gekregen van het Algemeen Bestuur om voorbereidingen te treffen voor de inrichting van een e-depot. Met het e-depot kan het digitaal informatiebeheer en de toegankelijkheid van digitale informatie van alle aangesloten gemeenten duurzaam worden geborgd. Doel is dat alle aangesloten gemeenten in 2018 gebruik kunnen maken van dit gezamenlijke e-depot. In de bestuursvergadering van 13 juli 2016 is besloten de formatie bij het RAA uit te breiden, zodat de noodzakelijke kennis van en ervaring met een e-depot werd verstevigd. Dit heeft geleid tot de aanstelling van 0,89 fte digitaal adviseur in 2016 en 1,89 fte medio 2017. Daarnaast is de aanstelling van de archiefinspecteur met 0,2 fte uitgebreid, vanwege de taakverzwaring door inspecties op digitale archiefbescheiden.

In dezelfde vergadering is besloten te starten met de voorbereidingen om te komen tot de aanschaf van het gezamenlijke e-depot. Hierbij is aangekondigd dat de structurele begroting van het RAA zou worden verhoogd om de structurele kosten voor het beheer van het e-depot op te kunnen vangen. Ter onderbouwing van deze aankondiging heeft het Bestuur verzocht om een businesscase, waarin zowel het scenario 'gemeenschappelijk e-depot' als het scenario 'elke gemeente een eigen e-depot' kwalitatief en kwantitatief is uitgewerkt.

Samenvatting kwalitatieve onderbouwing

In deze businesscase zijn de twee bovengenoemde scenario's onderbouwd, met de huidige situatie als nulscenario. De kwalitatieve onderbouwing is in de tabel hieronder samengevat.

Huidige situatie (nulscenario)	Scenario ieder voor zich	Scenario gezamenlijk e-depot
Duurzame toegankelijkheid van digitale informatie wordt niet geborgd. Risico op o.a. imagoschade.	De gemeente blijft zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van duurzaam informatiebeheer.	De duurzame toegankelijkheid van digitale informatie is niet langer de verantwoordelijkheid van individuele gemeenten, maar is belegd bij het RAA.
Compliance met wet- en regelgeving ontbreekt	Compliance met wet- en regelgeving	Compliance met wet- en regelgeving
Kosten voor duurzame toegankelijkheid worden uitgesteld.	Iedere gemeente maakt zowel de eenmalige kosten voor aanschaf en implementatie van zijn e-depot als de jaarlijkse kosten. Bovendien blijven gemeenten bijdragen aan een e-depot bij het RAA.	Er wordt slechts één e-depot geïmplementeerd in plaats van 11 afzonderlijke e-depots (minder meerkosten).

Huidige situatie (nulscenario)	Scenario ieder voor zich	Scenario gezamenlijk e-depot
Onvoldoende grip op zijn informatie. Digitale informatie blijft onbeperkt groeien en vraagt tot in lengte van jaren onnodig beheercapaciteit.	Digitaal informatiebeheer als structurele activiteit, ondersteunt dienstverlenings- en bedrijfsvoeringsprocessen effectiever.	Digitaal informatiebeheer als structurele activiteit, ondersteunt dienstverlenings- en bedrijfsvoeringsprocessen effectiever.
		Generieke componenten en processen worden hergebruikt
Personeel verantwoordelijk voor de informatiehuishouding wordt momenteel dubbel belast: enerzijds moeten zij de omslag naar het digitale werken voorbereiden, inrichten en begeleiden, anderzijds behouden zij de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de lopende werkzaamheden	Gezien de omvang van de 10 gemeenten zal de personele bezetting per individuele gemeente in omvang beperkt blijven (< 1 fte), wat kwetsbaarheid op de continuïteit met zich meebrengt. Hetzelfde geldt voor applicatiebeheer, functioneel beheer en gebruikersondersteuning.	De benodigde personele capaciteit wordt gebundeld bij het RAA, waardoor in totaal minder fte nodig zijn voor het e-depot. Doordat het beheer en het beschikbaar stellen van overgebrachte en uitgeplaatste informatie aan het RAA wordt uitbesteed, wordt het personeel verantwoordelijk voor de informatiehuishouding bij de gemeenten minder belast.
	In dit scenario blijft sprake van overbrenging van archieven conform de wettelijke termijn op basis van de Archiefwet: extra inspanningen bij overbrenging naar RAA	
	De gemeente is niet afhankelijk van andere organisaties voor het digitaal informatiebeheer en heeft de inrichting hiervan in eigen hand.	De gemeente is afhankelijker van andere organisaties en heeft de ontwikkeling van het e-depot niet geheel in eigen hand, omdat een deel generiek is.
		Met een dergelijke samenwerking op het gebied van e-depots is in Nederland nog geen ervaring, er zijn dus geen voorbeeldprojecten of best practices beschikbaar.

Toelichting op de gebruikte kleuren:

- Rood: niet wenselijk
- Oranje: minder wenselijk
- Groen: meest wenselijk.

Uit deze businesscase komt naar voren dat een gezamenlijk e-depot organisatorisch de meeste voordelen biedt.

Samenvatting financiële onderbouwing

Samengevat zijn de geraamde kosten per scenario als volgt. In de paragrafen hieronder zijn de financiële berekeningen van beide scenario's gedetailleerder uitgewerkt.

Kosten	Scenario 1: ieder voor zich			Scenario 2: gezamenlijk e-depot		
	Voorkeursleverancier			Voorkeursleverancier		
	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Enmalige kosten	€ 19.800,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 34.800,00	€ 20.000,00	€ 15.000,00
Structureel beheer en onderhoud p.jr.	€ 14.750,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00	€ 14.750,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00
Totalen per jaar	€ 34.550,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00	€ 49.550,00	€ 40.750,00	€ 40.250,00
Totalen over 3 jaar (contractperiode)			€ 80.550,00			€ 130.550,00
Totaal voor 11 e-depots (3 jaar)			€ 886.050,00			
Personele kosten						
Vorbereidingsfase	€ 1.401.400,00			€ 149.000,00		
Uitvoeringsfase		€ 1.174.800,00	€ 1.174.800,00		€ 158.800,00	€ 158.800,00

Gevraagd besluit

Het Bestuur wordt gevraagd in te stemmen met de verdere samenwerking met betrekking tot het gezamenlijke e-depot bij het RAA voor de periode van drie jaar en hiervoor de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen. In het derde jaar zal een evaluatie plaatsvinden.

1. Inleiding

Het Regionaal Archief Alkmaar (RAA) heeft van zijn bestuur opdracht gekregen een e-depot in te richten, met het streven om alle 10 deelnemende gemeenten per 2018 aan te kunnen sluiten. Deze businesscase is opgesteld ter onderbouwing van de bestuurlijke besluitvorming over dit gezamenlijke e-depot en de gevraagde financiële middelen.

1.1 Noodzaak en urgentie van een e-depot

Zonder structurele aandacht voor het duurzame beheer van langdurig te bewaren digitale informatie, zal de kwaliteit van deze informatie op den duur niet meer gewaarborgd kunnen worden. Bestanden kunnen onleesbaar worden door technisch verval, of door het niet meer beschikbaar hebben van software om de bestanden te openen. Door dit verlies aan informatie kunnen gemeenten niet voldoen aan hun wettelijke verplichting om publieke verantwoording af te leggen van haar handelen. Overheden dienen bovendien te voldoen aan de verplichting hun “archiefbescheiden in een goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren” (Archiefwet 1995, Art 3). Wanneer overheden niet voldoen aan de Archiefwet worden burgers en bedrijven benadeeld:

- Overheidsarchieven bevatten informatie waar burgers en bedrijven rechten aan kunnen ontlenuen, of die voor individuen belangrijke bewijswaarde bevat. Verlies van informatie kan hen schaden.
- De digitale bestanden van nu zijn van cultureel-historische waarde. Indien deze niet duurzaam worden beheerd, zullen de historische bronnen en het cultureel erfgoed van morgen verloren gaan.

Ook heeft het ontbreken van duurzaam informatiebeheer consequenties en risico's voor de gemeentes zelf:

- Het kost medewerkers veel meer tijd om de juiste informatie te vinden.
- Beslissingen kunnen worden gebaseerd op niet complete informatie of verkeerde versies.
- Het op een later moment nemen van maatregelen om digitale informatie duurzaam toegankelijk te maken, zal leiden tot veel hogere kosten. Het nu nemen van maatregelen zorgt voor efficiency in de gemeentelijke processen en daardoor kostenbesparing.

In alle gemeenten wordt in toenemende mate digitaal gewerkt. De bedrijfsprocessen en de administratie zijn inmiddels grotendeels gedigitaliseerd. Dat wordt ook van gemeentes verwacht: voor het goed en efficiënt kunnen uitvoeren van hun taken en het op een hoger niveau brengen van de dienstverlening is digitaal werken essentieel. Dat werd onderstreept in de visiebrief Digitale Overheid van minister Plasterk (13 mei 2013): zowel burgers als bedrijven moeten in 2017 al hun zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen.

De digitale archivering loopt echter achter. De risico's van 'digitale dementie' bij overheden en

een e-depot als tegenmaatregel zijn beschreven in de brandbrief¹ van VNG (2015). De noodzaak van goed informatiebeheer is ook beschreven in het rapport *Het Puberbrein van de Overheid*² van de Raad voor Cultuur (2016).

Samenvattend is een e-depot urgent vanwege:

- De ambities van overheden op het gebied van digitale dienstverlening en het moderniseren van bedrijfsprocessen
- Het oplossen van 'digitale vluchtigheid' van informatie op de korte termijn
- De noodzaak van het duurzaam bewaren en toegankelijk houden van informatie voor de langere termijn.

¹https://vng.nl/files/vng/20150417_brief_aido_1.1.pdf

²<https://www.cultuur.nl/upload/documents/tinymce/Het-puberbrein-van-de-overheid-webversie.pdf>

2. Businesscase e-depot

De bij het RAA aangesloten gemeenten hebben in 2016 de noodzaak van een e-depot bestuurlijk onderkend en budget toegekend om de voorbereidingen voor een e-depot te starten. In de voorbereidende fase is bij de 10 gemeenten geïnventariseerd welke wensen en behoeften er zijn rond een e-depot, en welke typen datasets als eerste kunnen worden overgebracht naar een e-depot. Vervolgens heeft het RAA een meervoudig onderhandse inkoopprocedure uitgevoerd, waarin vier leveranciers zijn uitgenodigd offerte uit te brengen. Na beoordeling van de offertes en een Proof of Concept legt het RAA een voorstel voor aan het Bestuur voor de leverancierskeuze. Het bestuur heeft verzocht om voorafgaand aan definitieve besluitvorming een businesscase op te stellen, waarin als mogelijke scenario's een gezamenlijk e-depot bij het RAA en afzonderlijke e-depots bij iedere gemeente kwalitatief en kwantitatief zijn uitgewerkt.

In dit document zijn drie scenario's beschreven, waarbij de huidige situatie als nulscenario wordt aangemerkt. Voor de twee scenario's voor de inrichting van een e-depot zijn de volgende gegevens in beeld gebracht:

- Eenmalige kosten voor de implementatie van het e-depot: implementatie bij het RAA en aansluitingen bij 10 gemeenten
- Structurele jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud
- Structurele jaarlijkse personele kosten bij het RAA
- Indicatie van de gestaffelde tarieven voor opslag per terabyte (TB) per jaar.

Voor de berekening van de eenmalige kosten en jaarlijkse kosten voor het e-depot is de prijsopgave gebruikt die de voorkeursleverancier begin juni 2017 aan het RAA heeft uitgebracht. Ook de tarieven voor opslag zijn gebaseerd op deze offerte.

Voor het berekenen van de personele inzet bij het RAA is gebruik gemaakt van bestaande rekenmodellen voor e-depots, die eerder zijn ontwikkeld door de Noordelijke Archieven (Groningen, Friesland en Drenthe) en de provincie Zeeland.

2.1 Afbakening

Tijdens de bestuursvergadering van 13 juli 2016 is een eerste kostenoverzicht gepresenteerd, waarbij is aangegeven hoe de kosten voor de duurzame opslag van digitale informatie in een gezamenlijk e-depot worden betaald. Onderstaande tabel geeft hiervan een overzicht. Deze businesscase is gericht op de onderdelen 2 en 3 van dit eerdere kostenoverzicht, de onderdelen 1 en 4 vallen buiten deze scope.

	Wat er gebeurt	Hoe wordt betaald	Eenmalige/ structurele kosten	Hoeveel
1	Aanpassingen in administratie gemeenten en aansluiten op e-depot	Gemeente investeert zelf	Eenmalig, per gemeente	Zelf berekenen
2	Duurzame opslag data	RAA berekent door aan de gemeente	Structureel, per TB, per gemeente	Vanaf € 1,5k per TB
3	Beheer/beschikbaarstellen data en voortgang ontwikkeling e-depot	Verwerkt in gemeentelijke bijdrage	Structureel, omgeslagen over alle gemeenten	€ 132,5k (2017)
4	Projectmatige (versnelde) overbrengingen naar e-depot	Gemeente draagt kosten (indien niet passend binnen pilots)	Incidentele kosten	Afhankelijk van project

3. Scenario's

Naast het scenario niets doen (nulsituatie) zijn er voor het inrichten van een e-depot twee scenario's: iedere gemeente richt zijn eigen e-depot in, of het RAA richt een gezamenlijk e-depot in voor de 10 gemeenten. Als nulscenario wordt hier ook de huidige situatie kort beschreven.:

	Omschrijving	Kenmerken
Huidige situatie	Noch het RAA noch de gemeenten beschikken over een e-depot	Gemeenten voeren zelf het digitaal informatiebeheer uit
		Digitale toegankelijkheid wordt niet geborgd
Scenario 1	Elke gemeente richt een eigen e-depot in voor het beheer van nog niet overgebrachte, langdurig te bewaren informatie.	Gemeenten voeren zelf het digitaal informatiebeheer uit op niet overgebrachte informatie.
		Gemeenten borgen zelf de digitale toegankelijkheid zolang informatie nog niet is overgebracht.
	Het RAA richt een e-depot in voor overgedragen informatie (=wettelijke taak), particuliere digitale archieven en gedigitaliseerde collecties.	Gemeenten dragen digitale informatie conform Archiefwet na 20 jaar over aan het e-depot van het RAA (NB: deze wettelijke overbrengingstermijn zal in de komende kabinetsperiode waarschijnlijk worden verkort.[1])
Scenario 2	Het RAA richt namens de deelnemende gemeenten een e-depot in	Gemeenten kunnen informatie vervroegd overbrengen of uitplaatsen in het e-depot. Het beheer wordt dan geheel of gedeeltelijk uitbesteed aan het RAA.
		Overgebrachte of uitgeplaatste informatie blijft beschikbaar voor de gemeente
		Het RAA borgt digitale toegankelijkheid.

2.1 Huidige situatie

Bij alle 10 gemeenten is de transitie gaande naar digitaal, zaakgericht werken. Meerdere gemeenten zijn dan ook bezig met de aanschaf of inrichting van een nieuw gemeentelijk zaakstelsel. Digitale informatie wordt desondanks veelal nog versnipperd beheerd in

zaaksystemen, DMS, procesapplicaties, SaaS/Cloud oplossingen en op afdelings- en persoonlijke schijven.

Er wordt over het algemeen nog niet gewerkt met een vast metadataschema. Zowel het versnipperde informatiebeheer als de verschillende manieren waarop metadata worden vastgelegd, belemmeren het uitwisselen en delen van informatie in afdelingsoverstijgende informatieketens. De gemeenten beschikken niet of nauwelijks over beleid omtrent verduurzaming van digitale informatie: het borgen van vindbaarheid en leesbaarheid en van de integriteit en authenticiteit van die informatie buiten de eigen organisatie en op langere termijn.

Voordelen voor gemeenten van de huidige situatie

Geen.

Nadelen voor gemeenten van de huidige situatie

- Kosten voor duurzame toegankelijkheid worden uitgesteld. Inspanningen om informatie duurzaam toegankelijk te maken kunnen het beste al in de inrichting van het proces worden geregeld. Als dit niet gebeurt, zal dit achteraf moeten gebeuren en dit zal mogelijk leiden tot hogere kosten.
- De gemeente heeft onvoldoende grip op zijn informatie. Prognoses over groei en gebruik van digitale informatie zijn door het ontbreken van informatiebeleid en visie op datamanagement lastig te maken.
- Duurzame toegankelijkheid van digitale informatie wordt niet geborgd. Dit kan imagoschade opleveren, bijvoorbeeld als een gemeente zich niet kan verantwoorden doordat informatie niet kan worden teruggevonden of op onjuiste gronden is vernietigd (digitale dementie), of als een gemeente verkeerde, tegenstrijdige of onvolledige informatie verstrekt. Gemeenten voldoen ook niet aan hun wettelijke plicht.
- Digitale informatie blijft onbepaald groeien en vraagt tot in lengte van jaren onnodig beheercapaciteit. Denk hierbij aan onnodige dubbelingen in opslag van dezelfde informatie, of het bewaren van informatie die conform de Archiefwet dient te worden vernietigd.
- Personeel verantwoordelijk voor de informatiehuishouding wordt momenteel dubbel belast: enerzijds moeten zij de omslag naar het digitale werken voorbereiden, inrichten en begeleiden, anderzijds behouden zij de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de lopende werkzaamheden.

2.2 Scenario 1: ieder voor zich

Voorbeelden van gemeenten die zelf een e-depot inrichten zijn er nog niet zo veel. De stadsarchieven van Amsterdam en Rotterdam ontwikkelen een e-depot voor de hele stad. Buiten Nederland is Antwerpen een aansprekend voorbeeld. Deze grote stadsarchieven hebben pionierswerk verricht.

Uit deze cases blijkt ook, dat het zelf ontwikkelen en implementeren van een e-depot een complex project is, dat veel vraagt van de uitvoerende organisatie. De genoemde projecten lopen al sinds resp. 2004 (Rotterdam, Nationaal Archief) en 2008 (Amsterdam). De grote stadsarchieven en het NA hebben inmiddels een operationeel e-depot, maar het overbrengen / opnemen van digitaal archief is nog nergens een routineklus.

Het gaat hier om grotere organisaties, waar voldoende personele capaciteit beschikbaar is om applicatiebeheer, functioneel beheer en gebruikersondersteuning te verzorgen. Ook is de benodigde expertise voor duurzame toegankelijkheid van informatie in deze gevallen voldoende geborgd.

Voordelen van scenario 1 voor gemeenten

- Digitaal informatiebeheer wordt een structurele activiteit, die vanaf het begin van het proces tot het vernietigen of overbrengen van informatie wordt ingericht. Hierdoor kunnen dienstverlenings- en bedrijfsvoeringsprocessen effectiever worden ondersteund.
- De gemeente krijgt grip op zijn informatie, doordat die in een daartoe bestemde applicatie wordt beheerd en in principe wordt gelabeld met de benodigde metadata.
- De gemeente krijgt zicht op de omvang van zijn digitale informatie en kan betrouwbare prognoses opstellen over te verwachten groei en gebruik.
- De gemeente is niet afhankelijk van andere organisaties voor het digitaal informatiebeheer en heeft de inrichting hiervan in eigen hand. Gezien de toenemende samenwerking in ketens en de eisen die worden gesteld aan de uitwisselbaarheid van gegevens en het gebruik van metadataschema's en standaardformaten, is dit voordeel echter beperkt.

Nadelen van scenario 1 voor gemeenten

- In dit scenario is geen sprake van schaalvoordeel of kennisontwikkeling door samenwerking.
- Doordat ieder voor zich investeert zijn de meerkosten per individuele gemeente aanzienlijk hoger dan in het gezamenlijke e-depot
- De gemeente blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van duurzaam informatiebeheer. De specialistische kennis over duurzame toegankelijkheid is over het algemeen echter niet voorhanden bij gemeentelijke organisaties. De kennis kan in huis worden gehaald door tijdelijke of permanente inhuur van experts, hoewel het aanbod op de arbeidsmarkt van specialisten op dit gebied beperkt is. Gezien de omvang van de 10 gemeenten zal de personele bezetting per individuele gemeente in omvang beperkt blijven (< 1 fte), wat kwetsbaarheid op de continuïteit met zich meebrengt. Hetzelfde geldt voor applicatiebeheer, functioneel beheer en gebruikersondersteuning.
- Bij de voordelen hierboven is opgemerkt dat de toenemende samenwerking in ketens werken met standaarden (zoals metadata en formaten) met zich meebrengt. Een te grote

zelfstandigheid bij het inrichten van de informatiesystemen heeft als nadeel dat onvoldoende wordt aangesloten bij (landelijke) standaarden.

- In dit scenario blijft sprake van overbrenging van archieven conform de wettelijke termijn op basis van de Archiefwet. Ook als wordt gewerkt op basis van eenzelfde metadatastandaard en de benodigde preserveringsacties in die tijd conform de standaarden en eisen van het RAA zijn uitgevoerd, zal zo'n overbrenging extra inspanningen met zich meebrengen.
- De wettelijke overbrengingstermijn zal waarschijnlijk worden verkort (eerder toegelicht bij voetnoot 1). Het is daarom onzeker voor welke termijn de eigen e-depotvoorziening wordt ingericht.
- Het RAA zal ook in dit scenario zelf een e-depot moeten inrichten, ten eerste om de wettelijke taken uit te voeren (opname van overgebrachte overheidsarchieven), maar ook om digitale archieven van bedrijven en particulieren en zijn eigen 'digital reborn' collecties professioneel te beheren.
- Als iedere gemeente een eigen e-depot inricht, maakt iedere gemeente de eenmalige kosten voor aanschaf en implementatie van zijn e-depot. Ook de jaarlijkse kosten zullen per gemeente worden gemaakt. Bovendien dragen de gemeenten ook bij aan de ontwikkeling van het e-depot van het RAA.

2.3 Scenario 2: gezamenlijk e-depot

Omdat het inrichten van een e-depot de draagkracht van individuele gemeenten en/of archiefdiensten al snel overstijgt, implementeren het Nationaal Archief en de 11 regionaal historische centra in de provinciale hoofdsteden een gezamenlijk e-depot. Dit is het meest bekende voorbeeld van samenwerking. Het RAA heeft onderzocht of aansluiting van de 10 gemeenten op dit e-depot op korte termijn mogelijk is door samenwerking met het Noord-Hollands Archief. Op langere termijn is aansluiting op dit landelijke e-depot mogelijk, maar op korte termijn (< 2018) nog niet vanwege het aantal zorgdragers van het NHA zelf dat voorrang krijgt bij aansluitingen. Ook speelt mee dat de doorontwikkeling van dit landelijke e-depot langzaam vordert, waardoor onder meer de toegankelijkheid van de informatie in dit e-depot nog niet is gerealiseerd. Ook is de kostenstructuur nog niet vastgesteld.

Om te kunnen voldoen aan de wens van de gemeenten om al op korte termijn te kunnen beschikken over een e-depot, is het RAA voornemens een gezamenlijk e-depot in te richten voor de 10 gemeenten. In met het RAA vergelijkbare archiefdiensten is een soortgelijke ontwikkeling zichtbaar: meerdere regionale archieven bereiden momenteel de inrichting van een e-depot voor voor hun eigen zorgdragers.

Voordelen van scenario 2

- Er wordt slechts één e-depot geïmplementeerd in plaats van 11 afzonderlijke e-depots (minder meerkosten).
- Generieke componenten en processen kunnen worden hergebruikt.
- De benodigde personele capaciteit wordt gebundeld bij het RAA, waardoor in totaal minder fte nodig zijn voor het e-depot.
- Er is maar één beheerder in plaats van elf beheerders.
- Het RAA heeft specialisten in dienst heeft die actief deel uitmaken van een breed kennisnetwerk van archieven, overheidsinformatiebeheerders en erfgoedorganisaties. Het samenvoegen van kennis en ervaring bij het RAA leidt tot een stevigere oplossing dan in scenario 1
- De uitvoering van het duurzame digitale informatiebeheer is belegd bij het RAA. Personeel verantwoordelijk voor de informatiehuishouding bij de gemeenten wordt zo minder belast doordat het beheer en het beschikbaar stellen van overgebrachte en uitgeplaatste informatie aan het RAA wordt uitbesteed. Ze kunnen zich volledig richten op de verbetering / inrichting van digitaal werken en de dynamische informatiehuishouding.
- Voordelen van scenario 1 gelden ook voor scenario 2:
 - Digitaal informatiebeheer wordt een structurele activiteit, waardoor dienstverlenings- en bedrijfsvoeringsprocessen effectiever worden ondersteund.
 - De gemeente krijgt grip op zijn informatie, doordat die in een daartoe bestemde applicatie wordt beheerd en in principe wordt gelabeld met de benodigde metadata.
 - De gemeente krijgt zicht op de omvang van zijn digitale informatie en kan betrouwbare prognoses opstellen over te verwachten groei en gebruik.

Nadelen van scenario 2

- Samenwerking op deze schaal (10 deelnemers) in hetzelfde e-depot vergt een goede afstemming tussen de deelnemende partners. De gemeente is hierdoor afhankelijker van andere organisaties en heeft de ontwikkeling niet geheel in eigen hand, omdat een deel generiek is. Omdat de al eerder genoemde ketensamenwerking leidt tot het toepassen van verplichte metadaschema's en formaten, is dit nadeel wellicht kleiner dan het lijkt.
- Met een dergelijke samenwerking op het gebied van e-depots is in Nederland nog weinig ervaring. Er zijn nog geen uitgewerkte voorbeeldprojecten of best practices beschikbaar. Hier staat tegenover dat er bij vergelijkbare archiefdiensten vergelijkbare projecten lopen, waardoor samenwerking in de ontwikkeling goed mogelijk is.

4. Financiële onderbouwing

In voorbereiding op de definitieve besluitvorming voor de aanschaf van een gezamenlijk e-depot heeft het RAA een inkoopprocedure doorlopen, waarmee inzicht is verkregen in tarieven die leveranciers hanteren voor implementatie, jaarlijks beheer (ontwikkeling, onderhoud en support) en opslagkosten per terabyte per jaar. In de uitwerking hieronder is de geanonimiseerde prijsopgaven van de voorkeursleverancier gebruikt. Bij de offerteaanvraag heeft het RAA gebruik gemaakt van de marktverkenningen die eerder zijn uitgevoerd door Het Westfries Archief en het Zeeuws Archief. De gevraagde specificaties zijn gebaseerd op deze eerdere marktverkenningen.

NB: zoals in de inleiding al opgemerkt zijn de te maken incidentele kosten per gemeente voor de aansluitvoorbereidingen op het e-depot buiten scope van deze businesscase. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten voor het op orde brengen van metadataschema's, of kosten die leveranciers doorberekenen voor het onttrekken van informatie uit de huidige applicaties (DMS of procesapplicaties). Deze kosten zullen per gemeente variëren, afhankelijk van onder meer de kwaliteit van de metadata en contractuele afspraken. Het gaat om kosten die altijd gemaakt zullen moeten worden, onafhankelijk van het te kiezen scenario voor een e-depot. Deze kosten komen in alle gevallen bovenop de geraamde personele kosten in de twee scenario's.

Samengevat zijn de geraamde kosten per scenario als volgt. In de paragrafen hieronder zijn de financiële berekeningen van beide scenario's gedetailleerder uitgewerkt.

Kosten	Scenario 1: ieder voor zich			Scenario 2: gezamenlijk e-depot		
	Voorkeursleverancier			Voorkeursleverancier		
	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Enmalige kosten	€ 19.800,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 34.800,00	€ 20.000,00	€ 15.000,00
Structureel beheer en onderhoud p.jr.	€ 14.750,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00	€ 14.750,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00
Totalen per jaar	€ 34.550,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00	€ 49.550,00	€ 40.750,00	€ 40.250,00
Totalen over 3 jaar (contractperiode)			€ 80.550,00			€ 130.550,00
Totaal voor 11 e-depots (3 jaar)			€ 886.050,00			
Personele kosten						
Vorbereidingsfase	€ 1.401.400,00			€ 149.000,00		
Uitvoeringsfase		€ 1.174.800,00	€ 1.174.800,00		€ 158.800,00	€ 158.800,00

Toelichting eenmalige kosten en structurele kosten e-depot

- De berekeningen hierboven zijn gebaseerd op de offerte die de voorkeursleverancier heeft uitgebracht aan het RAA voor het implementeren en beheren van een gezamenlijk e-depot, en zijn daarmee indicatief. Indien een gemeente een eigen inkooptraject start, zullen leveranciers immers andere tarieven hanteren die zijn gebaseerd op de indicatoren die de gemeente aangeeft in zijn offerteaanvraag.

- De hier geraamde kosten betreffen de contractperiode van 3 jaar. De kosten voor eventuele doorontwikkeling na deze periode worden vooralsnog geraamd op jaarlijks € 20.000,00.

Toelichting personele kosten

- Voor de berekening van de benodigde personele inzet voor het beheren van een e-depot en gebruikersondersteuning is gebruik gemaakt van de rekenmodellen die eerder zijn ontwikkeld bij collega-archieven in Zeeland en Groningen. Deze modellen zijn aangepast aan de situatie bij het RAA (functietitels en inschalingen).
- In deze modellen wordt onderscheid gemaakt tussen de voorbereidende fase (inkoop, ontwerp en inrichting, testen). Deze periode is in deze businesscase gesteld op een jaar, maar kan in de praktijk langer gaan duren. Na de voorbereidingsfase worden additionele taken voorzien, zoals functioneel beheer, waardoor de structurele personele kosten toenemen.
- De personele kosten zijn inclusief overhead.
- De totale impact van beheer en onderhoud zal pas gaande het proces geheel duidelijk zijn. De kans bestaat daarom dat de raming nog zal moeten worden bijgesteld.

4.1 Kostenindicatie scenario 1

4.1.1 Implementatie- en beheerkosten e-depot

Voor het berekenen van de kosten voor implementatie en structureel beheer en onderhoud zijn de geoffreerde kosten voor 1 e-depot met 11 vermenigvuldigd.

Kosten	Leverancier 1		
	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Eenmalige kosten	€ 19.800,00	€ 0,00	€ 0,00
<i>Implementatie</i>			
<i>Training key-users</i>			
<i>Consultancy bij implementatie</i>			
Structureel beheer en onderhoud p.jr.	€ 14.750,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00
<i>Hosting e-depot</i>			
<i>Licentiekosten e-depot</i>			
<i>Bijkomende licentiekosten per gebruiker</i>			
<i>Reguliere updates en onderhoud</i>			
<i>Technisch applicatiebeheer</i>			
<i>Informatiebeveiliging</i>			
<i>Gebruikersondersteuning (helpdesk)</i>			
<i>Consultancykosten</i>			
Totalen per jaar	€ 34.550,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00
Totalen per e-depot (voor 3 jaar)			€ 80.550,00
Totaal voor 11 e-depots (voor 3 jaar)			€ 886.050,00

Toelichting:

- De berekening laat zien dat iedere gemeente voordeliger uit lijkt te zijn indien de keuze wordt gemaakt voor een eigen e-depot in plaats van de gezamenlijke variant. Echter, een e-depot bij het RAA moet in ieder geval ook gerealiseerd worden en het totaal van de realisatie van 11 afzonderlijke e-depots is aanzienlijk duurder dan een eenmalige, gezamenlijke implementatie bij het RAA.

4.1.2 Personele kosten

Vorbereidingsfase

De rekenmodellen voor personele kosten maken onderscheid tussen de voorbereidingsfase, waarin de inkoop wordt voorbereid en gerealiseerd, de workflows worden ontworpen, wordt getest en de administratieve voorbereidingen voor het in gebruik nemen van het e-depot per gemeente worden gevat. Omdat in dit scenario elke gemeente zijn eigen e-depot ontwikkelt, zijn onderaan de tabel de personele kosten voor de inrichting van 11 afzonderlijke e-depots opgeteld.

Vorbereidingsfase	FTE	€	Salarisschaal
Projectmanagement	0,70	€ 59.000,00	Schaal 11
Inkoopprocedure (opstellen PVE, PoC, en offertebeoordeling)	0,30	€ 21.600,00	Schaal 10
Inrichten workflows	0,20	€ 14.400,00	Schaal 10
Testen	0,10	€ 7.200,00	Schaal 10
Deelname aan trainingen (3 medewerkers)	0,05	€ 3.600,00	Schaal 10
Opstellen gebruikersverklaringen	0,05	€ 3.600,00	Schaal 10
Ontwikkeling e-depot	0,25	€ 18.000,00	Schaal 10
Totaal per e-depot	1,65	€ 127.400,00	
Totaal voor 11 e-depotprojecten	18,15	€ 1.401.400,00	

Na afronding van de voorbereidingsfase worden vervolgens de volgende structurele jaarlijkse kosten geraamd.

Uitvoeringfase (per jaar)	FTE	€	Functie	Salarisschaal
Functioneel beheer e-depot	0,43	€ 22.000,00	Applicatiebeheerder	8
Ingests begeleiden	0,21	€ 18.000,00	Digitaal adviseur	10
Metadatabeheer	0,43	€ 22.000,00	Applicatiebeheerder	8
Doorontwikkeling e-depot	0,32	€ 26.000,00	Digitaal adviseur	10
Gebruikersondersteuning	0,13	€ 10.000,00	Digitaal adviseur	10
Deelname aan trainingen	0,05	€ 4.000,00	Digitaal adviseur	10
Deelname aan gebruikersoverleggen leverancier	0,01	€ 800,00	Digitaal adviseur	10
Geven van trainingen	0,05	€ 4.000,00	Digitaal adviseur	10
Totaal per e-depot	1,64	€ 106.800,00		
Totaal voor 11 e-depots	17,99	€ 1.174.800,00		

4.2 Kostenindicatie scenario 2

4.2.1 Implementatie- en beheerkosten

In de tabel hieronder zijn de kosten voor de implementatie en het beheer van een gezamenlijk e-depot door het RAA weergegeven.

Scenario 2: gezamenlijk e-depot			
Kosten	Voorkeursleverancier		
	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Eenmalige kosten	€ 34.800,00	€ 20.000,00	€ 15.000,00
<i>Implementatie bij RAA</i>			
<i>Initiële aansluiting per gemeente</i>			
<i>Training key-users</i>			
<i>Consultancy bij implementatie</i>			
Structureel beheer en onderhoud p.jr.	€ 14.750,00	€ 20.750,00	€ 25.250,00
<i>Hosting e-depot</i>			
<i>Licentiekosten e-depot</i>			
<i>Bijkomende licentiekosten per gemeente</i>			
<i>Reguliere updates en onderhoud</i>			
<i>Technisch applicatiebeheer</i>			
<i>Informatiebeveiliging</i>			
<i>Gebruikersondersteuning (helpdesk)</i>			
<i>Consultancykosten</i>			
Totalen per jaar	€ 49.550,00	€ 40.750,00	€ 40.250,00
Totaal over 3 jaar (contractperiode)			€ 130.550,00

Toelichting:

- In jaar 1 worden eenmalige kosten voor de implementatie van het e-depot bij het RAA berekend. De eenmalige kosten per jaar fluctueren vanwege het aantal voorgenomen aansluitingen per jaar: 3 gemeenten in jaar 1; 4 gemeenten in jaar 2; en de laatste 3 gemeenten in jaar 3.

4.2.2 Personele kosten RAA

In dit scenario zijn de personele kosten gebundeld bij het RAA. Ten opzichte van scenario 1 komt er bij het RAA een activiteit bij, namelijk advisering over de aansluitvoorbereidingen per gemeente.

Vorbereidingsfase	FTE	€	Salarisschaal
Projectmanagement	0,70	€ 59.000,00	Schaal 11
Inkoopprocedure (opstellen PVE, PoC, en offertebeoordeling)	0,30	€ 21.600,00	Schaal 10
Inrichten workflows	0,20	€ 14.400,00	Schaal 10
Testen	0,10	€ 7.200,00	Schaal 10
Advisering aansluitvoorbereiding	0,30	€ 21.600,00	Schaal 10
Deelname aan trainingen (3 medewerkers)	0,05	€ 3.600,00	Schaal 10
Opstellen gebruikersverklaringen	0,05	€ 3.600,00	Schaal 10
Ontwikkeling e-depot	0,25	€ 18.000,00	Schaal 10
Totaal	1,95	€ 149.000,00	

Nadat het e-depot is ingericht en de eerste datasets van de 10 gemeenten zijn overgebracht, worden de onderstaande structurele personele kosten voorzien. Ten opzichte van het eerste scenario worden er drie additionele structurele activiteiten bij het RAA begroot:

- Advisering van het RAA over de aansluitvoorbereidingen bij elke individuele gemeente
Drie keer per jaar uitvoeren van de Monitor Digitale Informatie, waarmee onder meer de te verwachten instroom aan over te brengen digitaal archief wordt berekend
- Advisering aan de 10 gemeenten over overbrenging en/of uitplaatsing van digitaal archief, aandachtspunten die naar voren komen uit de Monitor Digitale Informatie, ontwikkelingen met betrekking tot metadatastandaarden en bestandsformaten en over het doorontwikkelen van de gezamenlijke workflows t.b.v. ingest in het e-depot.
- Het organiseren van klankbordoverleggen voor afstemming tussen de 10 gemeenten.

Dit leidt tot de volgende raming van de structurele personele kosten per jaar:

Uitvoeringsfase (per jaar)	FTE	€	Functie	Salarisschaal
Functioneel beheer e-depot	0,43	€ 22.000,00	Applicatiebeheerder	8
Ingests begeleiden	0,25	€ 18.000,00	Digitaal adviseur	10
Metadatabaseer	0,43	€ 22.000,00	Applicatiebeheerder	8
Doorontwikkeling e-depot	0,32	€ 26.000,00	Digitaal adviseur	10
Monitor Digitale Informatie	0,25	€ 18.000,00	Digitaal adviseur	10
Gebruikersondersteuning	0,13	€ 10.000,00	Digitaal adviseur	10
Accountmanagement/advisering	0,43	€ 30.000,00	Digitaal adviseur	10
Deelname aan trainingen	0,05	€ 4.000,00	Digitaal adviseur	10
Deelname aan gebruikersoverleggen leverancier	0,01	€ 800,00	Digitaal adviseur	10
Organiseren van klankbordoverleggen met gemeenten	0,05	€ 4.000,00	Digitaal adviseur	10
Geven van trainingen	0,05	€ 4.000,00	Digitaal adviseur	10
Totaal gezamenlijk e-depot	2,40	€ 158.800,00		

4.2.3 Indicatie opslagkosten

In de offerteaanvraag heeft het RAA de leveranciers gevraagd een indicatie te geven van de opslagkosten. Omdat op dit moment nog geen prognoses beschikbaar zijn van de te verwachten hoeveelheden in het e-depot te beheren digitale informatie (overgebracht archief), heeft het RAA indicaties gevraagd voor het beheren van 5 terabyte, 15 terabyte en 25 terabyte. Op basis van deze vraagstelling, heeft de voorkeursleverancier de onderstaande indicatie aangeleverd.

Indicatie opslagkosten	Voorkeursleverancier		
	5TB	15 TB	25 TB
Opslag originelen	€ 7.200,00	€ 18.000,00	€ 30.000,00
Opslag afgeleiden	€ 500,00	€ 1.500,00	€ 2.500,00
Totaal	€ 7.700,00	€ 19.500,00	€ 32.500,00

Toelichting:

- De genoemde bedragen zijn exclusief BTW.
- Deze bedragen zijn louter ter illustratie opgenomen. De daadwerkelijke kostenberekening kan pas worden gemaakt zodra bekend is welke hoeveelheden informatie per gemeente zullen worden beheerd in het e-depot.
- De daadwerkelijke kosten zullen door het RAA per gemeente worden doorbelast. Deze worden gebaseerd op de hoeveelheden terabyte die iedere gemeente aan opslag gebruikt en zullen per gemeente verschillen.

5. Conclusies

In bovenstaande hoofdstukken zijn de voor- en nadelen van twee scenario's voor een e-depot uitgewerkt. Het beheren van digitaal archief in een e-depot betekent in beide scenario's een kwaliteitsverbetering van de informatievoorziening bij elke gemeente, omdat dit onder meer leidt tot meer grip op informatie en effectievere ondersteuning van de dienstverlenings- en bedrijfsvoeringsprocessen. Het scenario 'gezamenlijk e-depot' voegt daar nog aan toe dat de informatiebeheerders in de gemeenten worden ontlast en zich kunnen richten op informatiestromen in de werkprocessen, terwijl de slagkracht die noodzakelijk is voor de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie bij het RAA wordt gebundeld.

Een nadeel van het tweede scenario kan zijn dat samenwerking niet altijd tot de snelste oplossing leidt en dat gemeenten minder autonoom zijn in onder meer hun informatiearchitectuur: een gezamenlijk e-depot moet immers aansluiten op al deze architecturen. Daar staat tegenover dat werken met standaarden, zoals een metadatastandaard voor het uitwisselen van informatie tussen zaakstelsel en e-depot, ook ten goede komt aan delen van informatie in bijvoorbeeld bovengemeentelijke informatieketens.

Het is duidelijk dat een gezamenlijk e-depot aanzienlijk minder meerkosten met zich meebrengt: er wordt immers slechts voor 1 e-depot kosten gemaakt in plaats van voor 11. De te verwachten kosten zijn dan ook navenant lager.

6. Vervolgstappen

Na positieve besluitvorming over de aanschaf van een gezamenlijk e-depot zal het RAA de inkoopprocedure voor het e-depot afronden met de keuze voor een leverancier. Het contract met deze leverancier wordt aangegaan voor de periode van drie jaar, met mogelijkheid tot verlenging.

Het RAA gebruikt deze periode voor de realisatie van de initiële aansluiting van alle 10 gemeenten (overgebracht archief). Van de gemeenten wordt verwacht dat zij in deze 3 jaar tenminste een aansluitcasus voorbereiden en een dataset overdragen. Voor deze aansluitvoorbereidingen heeft het RAA een stappenplan opgesteld en verspreid onder alle 10 gemeenten.

Gedurende de contractperiode zal het RAA de eerder genoemde ontwikkelingen blijven volgen, zoals het landelijke e-depot van het Nationaal Archief en de 11 regionale historische centra en initiatieven bij andere bedrijven en organisaties die op dit gebied actief zijn. In het derde jaar zal een evaluatie plaatsvinden en zal worden bezien of het RAA zijn eigen e-depot zal continueren of zal aansluiten op het landelijke e-depot of ander initiatief. Deze keuze zal op termijn worden uitgewerkt in het meerjarenbeleidsplan 2020 en verder.